

12.12.2024

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan neuvottelukunnan kokous

Aika torstai 12.12.2024 klo 9.00–11.00

Paikka K2 14 Seminarium, Meritullinkatu 10

Osallistujat valtioneuvoston controller Jaana Kuusisto, valtiovarain controller -toiminto (puheenjohtaja)

valtioneuvoston apulaiscontroller Esko Mustonen, valtiovarain controller -toiminto (varapuheenjohtaja)

talousjohtaja Risto Hakoila, ulkoministeriö
tarkastusjohtaja Kaisa Sistonen, oikeusministeriö
erityisasiantuntija Sanni Hocksell, puolustusministeriö
budjettineuvos Juha Halonen, valtiovarainministeriö
neuvotteleva virkamies Heli Iirola, valtiovarainministeriö
erityisasiantuntija Tuija Laukkanen, maa- ja metsätalousministeriö
hallitusneuvos Pasi Ovaska, liikenne- ja viestintäministeriö
talouspäälikkö Taina Vähimaa, työ- ja elinkeinoministeriö
talousjohtaja Mikko Staff, sosiaali- ja terveysministeriö
suunnittelupäälikkö Timo Jaakkola, ympäristöministeriö
tilintarkastusjohtaja Väinö Viherkoski, Valtiontalouden tarkastusvirasto
apulaisjohtaja Tanja Wistbacka, Valtiokonttori
johtava riskienhallinnan asiantuntija Heikki Launiemi, Kansaneläkelaitos
johtava asiantuntija, VAHTI-pääsihteeri Kimmo Rousku, Digi- ja väestötietovirasto/VAHTI-johtoryhmä

assistentti Veronika Nurmi

Kutsuttuna asiantuntijana

erityisasiantuntija Terhi Sääskilahti, valtiovarain controller –toiminto

1 Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Kokous avattiin ja asialista hyväksyttiin.

2 Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen (liite 1)

Hyväksyttiin pöytäkirja.

3 Neuvottelukunnan ja jaostojen toimikauden 2022-2024 loppuraporttiluonnokset (liitteet 2-4)

Valtioneuvoston controller Jaana Kuusisto, valtiovarain controller -toiminto

Valtioneuvoston apulaiscontroller Esko Mustonen, valtiovarain controller -toiminto

Neuvotteleva virkamies Heli Iirola, valtiovarainministeriö

Jaana Kuusisto esitteli sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan neuvottelukunnan toimikauden 2022–2024 loppuraporttiluonnosta. Raportissa esitetään kuvaus neuvottelukunnan tehtävistä, organisoinnista sekä työtavoista ja viestinnästä. Neuvottelukunnan työskentelyä on ohjannut neuvottelukunnan hyväksymä visio. Neuvottelukunta määrittä toimintasuunnitelmassaan toimikaudelleen kolme tavoitetta ja tavoitteiden arviointikriteerit. Loppuraportissa on esitetty nämä sekä tavoitteiden toteuma. Neuvottelukunta saavutti toimikaudellaan lähes kaikki sille asettamansa tavoitteet. Neuvottelukunnan yhteydessä toimivien riskienhallinnan ja sisäisen tarkastuksen jaoston keskeisemmät tuotokset on myös kuvattu neuvottelukunnan raportissa. Jaostot ovat lisäksi laatineet toiminnastaan erilliset raportit. Loppuraportti sisältää myös kuvauksen neuvottelukunnan toiminnan vaikuttavuudesta. Lisäksi raportti sisältää ehdotukset neuvottelukunnan toiminnasta seuraavalle toimikaudelle. Neuvottelukunta toimi myös komission rahoittaman ja OECD:n tukemana toteutettavan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämishankkeen ohjausryhmänä. Hanke käynnistyi neuvottelukunnan toimikaudella, eikä se sisältynyt neuvottelukunnan toimintasuunnitelmaan.

Esko Mustonen esitteli riskienhallinnan jaoston toimikautta sekä tarkasteli jaoston loppuraporttiluonnosta. Päättävän toimikauden tuotoksia ovat mm. riskienhallinnan käsikirja valtionhallinnon toimijoille, taloudellisten riskien sanasto ja riskienhallinnan tilaa arvioiva kysely. Riskienhallinnan tilaa koskevan kyselyn ja esimerkiksi TSI-hankeessa tehtyjen havaintojen perusteella voidaan tunnistaa kehittämistarpeita, joiden pohjalta on mahdollista linjata relevantti toimintasuunnitelma riskienhallinnan jaoston mahdolliselle uudelle toimikaudelle.

Heli Iirola esitteli sisäisen tarkastuksen jaoston kulunutta toimikautta ja loppuraporttiluonnosta. Loppuraportin aiheina olivat jaoston tehtävät ja tuotokset kuluneella toimikaudella. Raportissa käytiin läpi mm. jaoston työnä valmistuneet hankkeet ja tapahtumat, joilla on edistetty ministeriöiden ja valtionhallinnon sisäisten tarkastusten yhtenäisiä toimintatapoja ja käytänteitä. Lisäksi käsiteltiin jaoston järjestämät yhteiset koulutustilaisuudet sisäisille tarkastajille sekä tehty yhteistyö VTV:n (Valtiontalouden tarkastusvirasto) kanssa. Esityksessä pohdittiin myös tulevaa toimikautta, painopisteitä sekä tulevien hankkeiden suunnittelua.

Kuultiin esitykset, käytiin keskustelu ja todettiin esittelyt ja keskustelu tiedoksi.

4 TSI-hankkeen tilannekatsaus (liitteet 5-6)

Valtioneuvoston controller Jaana Kuusisto, valtiovarain controller -toiminto

Valtioneuvoston apulaiscontroller Esko Mustonen, valtiovarain controller -toiminto

Erityisasiantuntija Terhi Sääskilahti, valtiovarain controller -toiminto

Jaana Kuusisto ja Terhi Sääskilahti esittelivät TSI-hankkeen tilannetta. TSI-hankkeen nykytilan kuvaus (liite 5) ja suositukset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kansalliseksi strategiaksi ja toimenpidesuunnitelmaksi (liite 6) ovat valmistuneet ja ne on hyväksytty. Neuvottelukunnan jäsenet olivat aktiivisesti osallistuneet nykytilakuvauksen valmisteluun ja kommentointiin, mistä puheenjohtaja kiitti neuvottelukuntalaisia. TSI-hankevalmistelua jatketaan uuden asetettavan neuvottelukunnan toimikaudella. Valmistelussa otetaan huomioon myös VM:n virkajohdon ja poliittisen johdon mahdollinen palaute.

Kuultiin esitys, käytiin keskustelu ja todettiin esittely ja keskustelu tiedoksi.

5 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan neuvottelukunnan asettaminen toimikaudelle 2025-2027

Valtioneuvoston controller Jaana Kuusisto, valtiovarain controller -toiminto

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan neuvottelukunnan asettaminen toimikaudelle 2025-2027 on tarkoitus viedä valtioneuvoston yleisistuntoon 19.12.2024. Valtioneuvoston vietävä neuvottelukunnan asettamispäätös vastaa kokoonpanoltaan neuvottelukuntaan nimettävien tahojen tekemiä esityksiä. Uusi neuvottelukunta päättää sen yhteyteen toimikaudelleen asettavien jaostojen asettamisesta.

Väinö Viherkoski (VTV) nosti esille Valtiontalouden tarkastusviraston havaintoja valtioneuvostotasaisen, strategisen tason riskienhallinnasta valtionhallinnon johtamisessa uuden neuvottelukunnan toimikauden toimintaa suunniteltaessa. VTV:n näkemyksen mukaan riskienhallinnan valtioneuvostossa tulisi olla samantyyppistä keskitetysti koordinoitua koko hallinnon kattavaa kokonaisvaltaista riskienhallintaa kuten esimerkiksi suuremmissa yrityskonserneissa. Valtioneuvostotasolla tarkasteltuna riskienhallinnan kokonaisuus on kuitenkin hyvin haastava. On useita toimijoita ja toimintaa, jolla on riskienhallintaa. Kokonaisuuden koordinointi edellyttääkin hyvää yhteistyötä eri toimijoiden välillä. Riskienhallinnan kehittämistä on tehty nykyisillä resursseilla ja välineillä, mutta syvemmälle vietävä jatkuvaluonteisesti ja konkreettisesti johdettu ja hallittu valtioneuvostotasoinen ja koko hallinnon kattava riskienhallinta edellyttäisi olennaisesti nykyistä suurempaa resurssointia. Toisaalta nykyisilläkin resursseilla valtioneuvostotason riskienhallintaa voidaan selvästi kehittää. Keskeistä valtioneuvostotasaisen riskienhallinnan jatkokehittämisessä on riittävän yhtenäisen kokonaismallin ja yhtenäisen rakenteen laadinta.

VTV:n näkemyksen mukaan neuvottelukunnalla ja sen mahdollisilla jaostoilla on tärkeä rooli jatkossakin muun muassa keskustelu- ja asiantuntijafoorumina, hyvien käytäntöjen jakamisessa, yhdenmukaisuuden edistämisessä ja riskeihin liittyvän keskeisen tiedon jakamisessa. Neuvottelukunnan roolia ja asemaa on kuitenkin tärkeä vahvistaa ja neuvottelukunnan tulisi pystyä käymään aktiivista ja laajasti osallistuvaa keskustelua sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan alueella. VTV pitää tärkeänä, että myös tulevalla kaudella asetettaisiin riskienhallinnan ja sisäisen tarkastuksen jaostot neuvottelukunnan työskentelyn tueksi.

Muina yksittäisinä asioina VTV nosti esille hallinnonalojen kypsyystasot riskienhallinnan toimeenpanossa. TSI-hankkeen toimenpiteiden osalta keskeisiä kokonaisuuksia ovat etenkin säädöspohjan arviointi ja sisäisen tarkastuksen optimointi-näkökulma. Konserni-toimijoiden yhteistyö, valittujen tiettyjen teemojen poikkihallinnollinen käsittely konsernitomijoiden kesken sekä tiedon laajempi hyödyntäminen ovat myös konkreettisia toimia riskienhallintatietoisuuden lisäämiseksi ja riskienhallinnan kehittämiseksi.

Todettiin tilanne ja kuultiin VTV:n esitys.

6 Muut asiat

Terhi Sääskilahti kertoi *Sisäisen valvonnan perusteet* -koulutuksesta, joka on julkaistu eOppivan ympäristössä.

Heli Iirola muistutti OECD -kyselystä (sisäisen tarkastuksen vaikuttavuus julkisella sektorilla), johon toivotaan vastauksia organisaation näkökulmasta. Kyselyn määräaika on 17.1.

7 Seuraava kokous

Neuvottelukunnan toimikausi päättyy 31.12.2024.

8 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10.45.

Liitteet

- Liite 1. Pöytäkirjaluonnos 2.10.2024
- Liite 2. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan neuvottelukunnan toimikauden 2022-24 loppuraporttiluonnos
- Liite 3. Riskienhallinnan jaoston toimikauden 2022-2024 loppuraporttiluonnos
- Liite 4. Sisäisen tarkastuksen jaoston toimikauden 2022-2024 loppuraporttiluonnos
- Liite 5. TSI-hanke Output 2: Diagnostic of the Internal Control System in Finland: fostering integrity and excellence in public sector operations
- Liite 6. TSI-hanke Output 3: Recommendations for National Internal Control and Risk Management Strategy and Action Plan: advancing the quality of the internal control framework in Finland